

**TA'LIMNI RIVOJLANTIRISH RESPUBLIKA
ILMIY-METODIK MARKAZI**

YOSH OLIMLAR VA TADQIQOTCHILAR MAKTABI

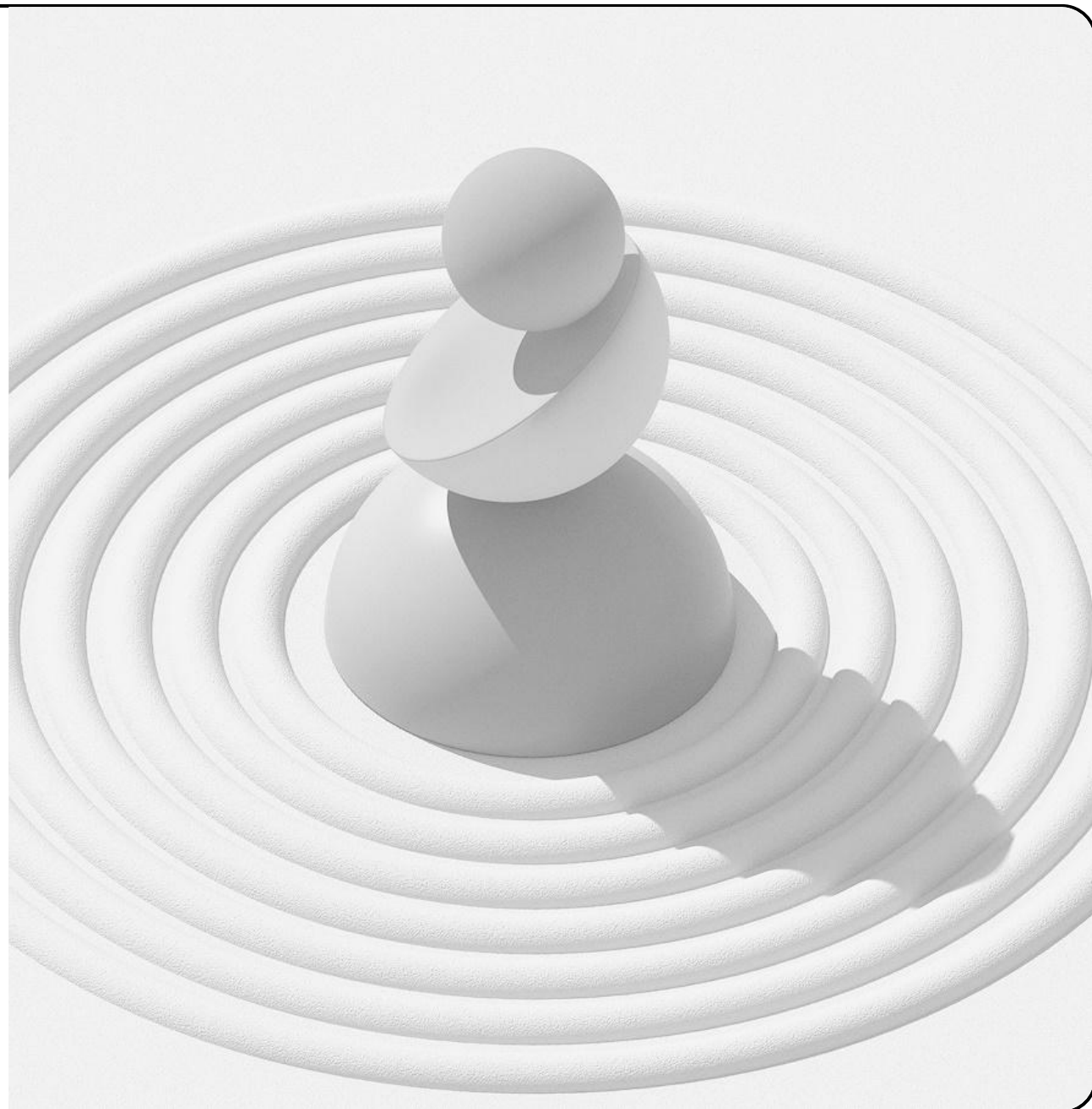
**MAVZU: Zamonaviy pedagogik texnologiyalarni ishlab
chiqishda psixologik va pedagogik tamoyillar**

MUALLIF: Xasanova Sevara G'iyosiddinovna

TOSHKENT – 2025

Reja

1. Pedagogik texnologiyalarning mohiyati va zamonaviy yondashuvlar
2. Psixologik tamoyillar: shaxs rivoji, motivatsiya va individual yondashuv
3. Pedagogik tamoyillarning ta'lim mazmuni, metod va natijaviylik asoslaridagi vazifasi
4. Ilg'or texnologiyalarni ishlab chiqish va joriy etishda tamoyillarning o'рни

Pedagogik texnologiyalarning mohiyati va zamonaviy yondashuvlar

Pedagogik texnologiya — bu ta'lim jarayonining ilmiy asoslangan tizimi bo'lib, unda o'quv jarayonining loyihalashtirilishi, tashkil etilishi va baholanishi aniq metodik asosda amalga oshiriladi.

(V.P. Bespalko, 1989)

Zamonaviy yondashuvlar quyidagilardan iborat:

- Kompetensiyaga asoslangan yondashuv
- Raqamli texnologiyalar integratsiyasi
- Interaktiv va kommunikativ metodlar
- Differensial va inkluziv ta'lim

Psixologik tamoyillar: shaxs rivoji, motivatsiya va individual yondashuv

Pedagogik texnologiyalarni ishlab chiqishda quyidagi psixologik tamoyillar hisobga olinadi:

Motivatsion yondashuv: ichki motivatsiyani rag'batlantirish, tashqi omillar bilan uyg'unlashtirish

Shaxsga yo'naltirilganlik: o'quvchi psixologik holatini, qiziqishlarini va rivojlanish darajasini hisobga olish

Individual yondashuv: intellektual, emotsional va ijtimoiy farqlarga moslashtirish

Konstruktivizm: bilimlarni tajriba asosida shakllantirish

Psixologik barqarorlik, ijtimoiy-emotsional rivojlanish va refleksiya texnologiyalarni samarali qilishda muhim ahamiyatga ega.

Pedagogik tamoyillarning ta'lim mazmuni, metod va natijaviylik asoslaridagi vazifasi

Zamonaviy pedagogik texnologiyalarning samarali ishlashini ta'minlaydigan asosiy pedagogik tamoyillar:

01

Ilmiylik va tushunarliklik – bilimlar asosli, faktlarga tayangan bo'lishi

02

Sistemalilik va izchillik – o'quv materialining mantiqiy ketma-ketligi

03

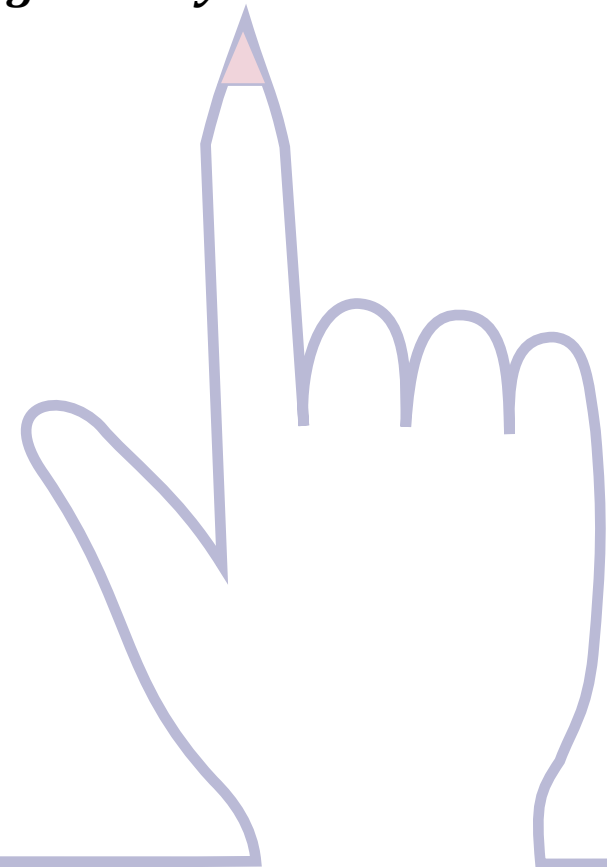
Faollik va mustaqillik – o'quvchi faol ishtirokini rag'batlantirish

04

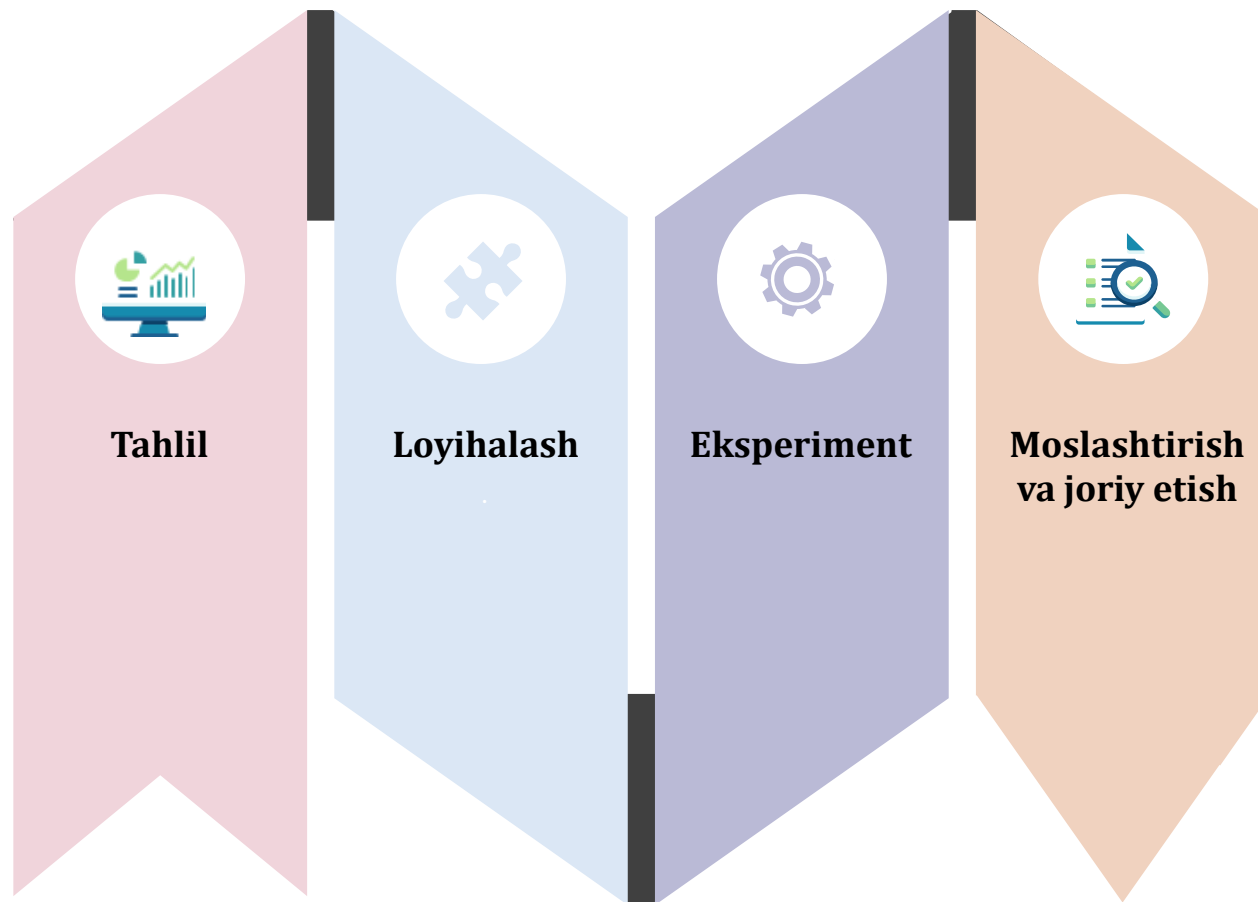
Refleksiya – bilimlarni o'zlashtirish va baholash imkoniyatini berish

05

O'zlashtirishga yo'naltirilganlik – amaliyotga tadbiq etish imkoniyatini ta'minlash

Ilg'or texnologiyalarni ishlab chiqish va joriy etishda tamoyillarning o'рни

01

Tahlil: o'quvchilar holati, ehtiyojlari va psixologik portretini o'rganish

02

Loyihalash: didaktik maqsadlarga mos metod va shakllarni tanlash

03

Eksperiment: kichik guruhlarda sinab ko'rish va tahlil qilish

04

Moslashtirish va joriy etish: muhit, fan va bosqichga moslashtirish

Misol tariqasida, raqamli ta'lim texnologiyalari (AR/VR, LMS, AI-assistentlar) psixologik tayyorgarlik, texnostress va pedagogik motivatsiya darajasiga qarab joriy etiladi

Metodik ko'rsatmalar

Ilmiy tadqiqotchilar va o'qituvchilarga zamonaviy pedagogik texnologiyalarni ishlab chiqish jarayonida psixologik va pedagogik tamoyillarni qo'llash bo'yicha metodik yondashuvlarni tavsiya etish.

Faoliyat bosqichlari:

Tahliliy bosqich. Talabalar, o'quvchilar ehtiyojlarini aniqlash (psixologik portret, rivojlanish bosqichlari).

Loyihalash bosqichi. Ta'lim maqsadiga mos psixologik-pedagogik tamoyillarga asoslangan texnologiyani rejalashtirish.

Tatbiq etish. O'qitish metodlari va shakllarini tanlab, ularni amaliyotga tatbiq etish.

Baholash. Texnologiyaning samaradorligini o'quvchilarning faolligi, mustaqilligi va natijalari orqali baholash.

Tavsiya etiladigan vositalar

Refleksiya jadvallari

SWOT-tahlil asosida baholash

**Motivatsiyani aniqlash
testlari**

O'quvchilarning psixologik xususiyatlarini hisobga olish

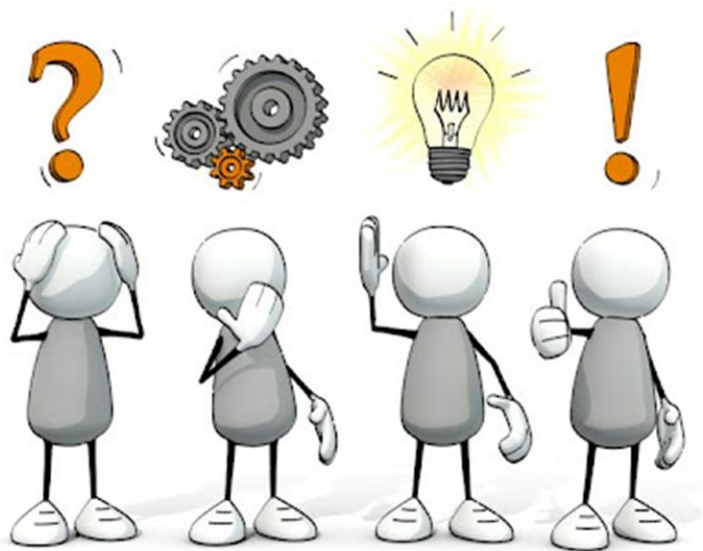

Misol: Matematika fanidan onlayn kurs ishlab chiqilmoqda. O'quvchilarning turli darajadagi tayyorgarligini hisobga olish uchun qanday funksiyalarni qo'shish mumkin? (Masalan, boshlang'ich, o'rta va yuqori darajadagi topshiriqlar tanlovi, o'zlashtirish tezligiga moslashuvchi testlar).

Topshiriq: Siz o'qitayotgan fandan o'quvchilarning individual farqlarini hisobga olgan holda foydalanish mumkin bo'lgan ikkita zamonaviy pedagogik texnologiya (platforma, dastur, ilova) nomini keltiring va ularning qanday imkoniyatlari bu tamoyilga mos kelishini tushuntiring.

Motivatsiyani oshirish

Masalan: Tarix fanidan interaktiv taqdimot yaratishda o'quvchilarning qiziqishini uyg'otish va ularni faol ishtirok etishga undash uchun qanday elementlardan foydalanish mumkin?

(Masalan, viktorinalar, virtual sayohatlar, rolli o'yinlar, musobaqalar).

Topshiriq: O'quvchilarni o'quv jarayoniga jalb qilish va ularning motivatsiyasini oshirish uchun mo'ljallangan bitta zamonaviy pedagogik texnologiya (o'yin platformasi, interaktiv video yaratish vositasi) haqida ma'lumot to'plang va uning afzalliklarini ta'riflang.

Kognitiv jarayonlarni optimallashtirish

Misol: Biologiya fanidan murakkab mavzuni tushuntirish uchun onlayn resurs yaratishda o'quvchilarning tushunishini osonlashtirish va xotirada saqlashini yaxshilash uchun qanday vizualizatsiya usullaridan foydalanish mumkin?

(Masalan, animatsiyalar, infografikalar, 3D modellar).

Topshiriq: Faningizga oid murakkab mavzuni tanlang va uni tushunarli hamda esda qolarli bo'lishi uchun zamonaviy pedagogik texnologiyalar yordamida qanday vizual materiallar yaratish mumkinligini tasvirlab bering

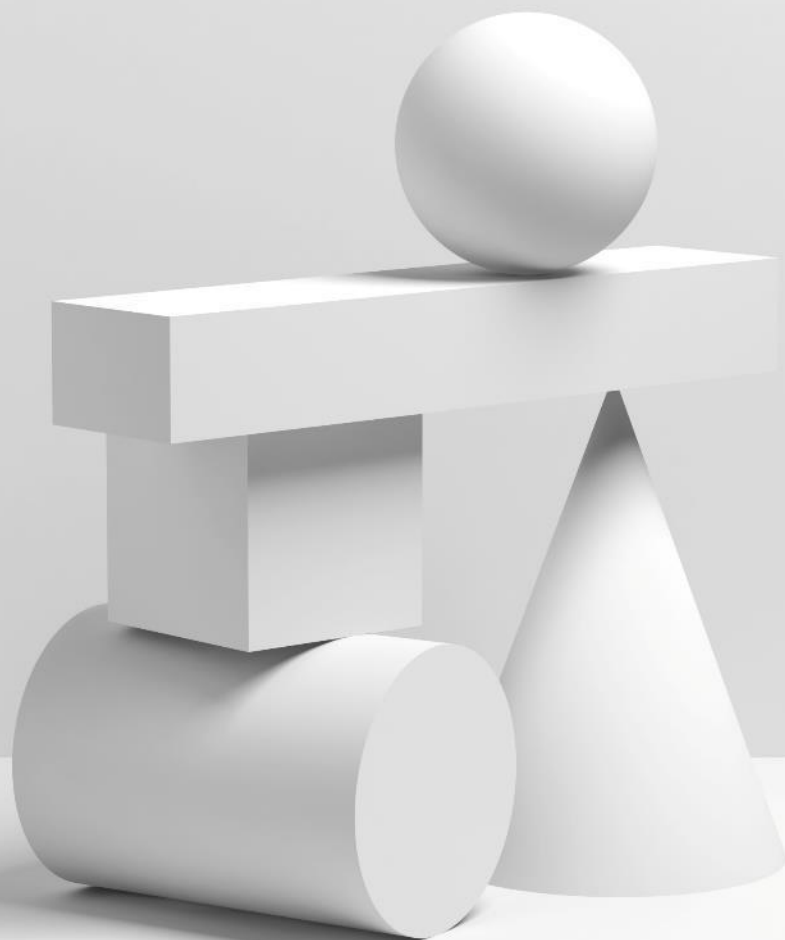

Xulosa

Zamonaviy pedagogik texnologiyalarni qo'llash orqali pedagogika va psixologiya fanlarini o'qitish eng samarali yo'l hisoblanadi.

Pedagogik texnologiyalarning maqsadi- ommaviy ta'lim sharoitida ta'lim jarayonining zaruriy samaradorligini ta'minlash va ta'lim oluvchilar tomonidan o'qishning ko'zlangan natijalariga erishish kafolatidan iborat.

**E'tiboringiz uchun
rahmat!**